

κλάδον, ὑπῆρχον δὲ καὶ οἱ νομίζοντες, ὅτι ὠνομάσθησαν οὕτως ἐκ τοῦ Νέσσου ἢ τοῦ Πύθωνος, ἐκβρασθέντων ὑπὸ τῆς θαλάσσης καὶ σαπέντων κατὰ τὰς λοκρικές ἀκτάς. Ἀλλ' οἱ περισσότεροι τῶν ἀρχαίων ἐπίστευον, ὅτι τὸ ὄνομα εἶχον οἱ Λοκροὶ ἀπὸ τῶν κωδίων καὶ τῶν τραγεῶν ἃς ἐφόρουσαν καὶ ὡς τὸ πλεῖστον συνόντες αἰπολίοις καὶ γινόμενοι δυσώδεις. Εἶχε λοιπὸν, καθὼς φαίνεται, ἡ κάππα τῶν τῆν δυσωδίαν. Τὸ βέβαιον εἶνε, ὅτι οἱ Ἀμφισσεῖς, οἵτινες ἐτάσσοντο εἰς τοὺς Ὀζόλας Λοκρούς, ἀπεφάσισαν, αἰσχυρόμενοι ἐπὶ τῷ ὀνόματι, νὰ μεταστῶσιν εἰς τοὺς Αἰτωλοὺς διὰ νὰ μὴ ὄζωσι μετὰ τῶν Λοκρῶν.

Ἀλλὰ καὶ οἱ Ἀρκάδες κατέστησαν δυσώνυμοι ἐνεκα τοῦ ἔθους νὰ προσφέρωσιν εἰς τοὺς ξένους τὰς μισθοφορικές αὐτῶν ὑπηρεσίας ὡς στρατιῶται, ἰδίως ἀπὸ τοῦ τετάρτου αἰῶνος πρὸ Χριστοῦ. Διὰ τοῦτο κατήντησε παροιμιακὴ ἡ φράσις Ἀρκάδας μιμούμενοι, σημαίνουσα τοὺς χάριν ἄλλων πονοῦντας.

Ἐκ δὲ τῶν ἄλλων ἐλληνικῶν ἐθνῶν δύο κυρίως ἐσκόπτοντο. Καὶ πρῶτον μὲν οἱ Δωριεῖς τῆς κατὰ τὴν ἡπειρωτικὴν Ἑλλάδα δωρικής τριπόλεως ἢ τετραπόλεως, οἵτινες διὰ τὴν πτωχείαν, εἰς ἣν ἦγε τὸ πετρῶδες αὐτῶν καὶ ἄκαρπον ἔδαφος, ἐπὶ νομάζοντο χλευαστικῶς Λιμοδωριεῖς. Περίεργος δὲ εἶνε ὁ παροιμιώδης ἀπὸ τῆς χλευασμὸς τῶν Βοιωτῶν ὡς ἀπαιδεύτων καὶ ἐξικρέτως ἀδικηθέντων ὑπὸ τῆς φύσεως διὰ δυσνοίας. Καὶ ἀρκούσα μὲν ἀπάντησις εἰς τὴν τοιαύτην κατασυκοφάντησιν τῶν Βοιωτῶν εἶνε ὀνόματα οἷα τὰ τοῦ Ἡσιόδου καὶ Πινδάρου καὶ Πλουτάρχου, τοῦ Πελοπίδου καὶ τοῦ Ἐπαμεινώνδου, καὶ ἡ ἐξαίρετος καλλιτεχνικὴ ἐπίδοσις τῶν Βοιωτῶν, ἣν μνηστεύουσι τὰ ἐξ ὀπτιῆς γῆς εἰδώλια τῆς Τανάγρας. Ἀλλὰ τοὺς Βοιωτοὺς ἐβλαπτεν ὅπως δὴ ποτε ἡ γειτονία τῶν Ἀθηναίων, οὐκ ὀλίγον βεβαίως συντελεσάντων εἰς διακωμώδησιν τῶν ἀτυχῶν γειτόνων. Οὕτως ἐφέροντο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις αἱ παροιμίαι **Βοιωτίων οὗς καὶ Βοιωτία** ὡς ἐπὶ τῶν ἀπαιδεύτων καὶ ἀγροίκων καὶ ἀναισθητῶν, τῶν δυσπαθῶς ἐχόντων πρὸς τὸ κάλλος τοῦ λόγου. Ὁ Ρόδιος ποιητὴς Ἀνταγόρας, ἀναγινώσκων ποτ' ἐν Θήβαις δημοσίᾳ τὴν Θηβαΐδα του, εὗρισκε τὸσον ἀπαθεῖς τοὺς ἀκροατάς, ὥστε δι' οὐδενὸς σημείου εἰδεῖν κνυον τὸ ἐνδιαφέρον αὐτῶν καὶ τὴν εὐαρέσκειαν. Θυμωθεὶς λοιπὸν ἐκλείπει τὸ βιβλίον εἰπὼν «εἰκότως καλεῖσθε Βοιωτοί· βρῶν γὰρ ὧτα ἔχετε». Ἀλλ' ἐπταίων ἄρα γε οἱ συμπατριῶται τοῦ Ἡσιόδου καὶ τοῦ Πινδάρου ἢ ἡ Θηβαίς τοῦ Ἀνταγόρα; Ὑπὸ τοιούτου ὅρους, προχωροῦσης τῆς πανελληνίου κατὰ τῶν Βοιωτῶν δυσφημίας, **Βοιωτίος** νοῦς κατήντησε νὰ σημαίνῃ τὸν βλακῶδη, καὶ ὁ Λουκιανὸς δὲν ὠκνησε νὰ παραστήσῃ αὐτὸν τὸν Δία λέγοντα πρὸς τὸν Ἡρακλέα «Ἡράκλειε, ὦ Ἡράκλειε, ἀγροίκον τοῦτ' εἶρηκας καὶ δεινῶς Βοιωτίον». Ἀφ' οὗ δὲ τὰ τοιαῦτα ἐλέγοντο περὶ τῶν Βοιω-

τῶν παρ' ἄλλων Ἑλλήνων, δὲν θάπορῃ-σωμεν βέβαια βλέποντες προεξάρχοντας ἐν τῇ δυσφημίᾳ αὐτῶν τοὺς κωμικοὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ τὸν μὲν Κρατῖνον καλοῦντ' αὐτοὺς **Συνοβιωτοὺς**, τὸν δὲ Ἀριστοφάνην παίζοντα μὲ τὰς λέξεις **βόες καὶ Βοιωτίοι**.

Ἀλλὰ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων συλλήθοντο ἐψέγοντο ὑπὸ τῶν ὁμοφύλων ἐπὶ ὠρισμέναις κακίαις, οἱ Θεσσαλοὶ ἐπὶ ἐπιτορξίᾳ καὶ ἀπιστίᾳ, οἱ Κρητῆς ἐπὶ φιλοφροσύνῃ καὶ ἀκολασίᾳ, οἱ Ἰωνεῖς ἐπὶ ἀσελγείᾳ ἐκφαινόμενη δι' ἀσέμνου γέλωτος, οἱ Λέσβιοι ὁμοίως ἐπὶ ἀσελγείᾳ, οἱ Σικελιώται ἐπὶ ταῖς τρυφηλαῖς τραπέζαις, αἱ Θεσσαλίδες ἐπὶ τῇ μαγγανείᾳ.

[Ἐπεται συνέχεια]

ΣΠΥΡ. Π. ΛΑΜΠΡΟΣ

ΕΡΝΕΣΤΟΣ ΚΟΥΡΤΙΟΣ

Λάμπει δὲ οἱ κλέος
ἐν ἐνάνορι Αὐθοῦ Πέλοπος ἀποικία.
Πινδαρος

Χίλια καὶ ἑκατὸν καὶ ἐβδομήκοντα ἔτη εἶχον παρέλθει, ἀφότου τοῦ πρώτου Ὀλυμπίονικου τοῦ ὀνόμα εἶχεν ἀναγραφῇ εἰς τὰς στήλας τῶν νικητῶν τοῦ ἱερωτάτου τῶν πανελληνίων ἀγώνων. Ἦτο τὸ τριακσιοστόν καὶ ἐννενηκιστὸν καὶ τέταρτον σωτήριον ἔτος καὶ τῆς Ἑλλάδος ἦρχεν ὁ ἐν Βυζαντίῳ ἐδρεύων χριστιανὸς βασιλεὺς Θεοδόσιος ὁ Α'. Ὁ ἀρχαῖος κόσμος ἐφθανε τὸ ἔσχατον τοῦ βίου του τέρμα. Οἱ ἀρχαῖοι θεοὶ ἀπέθνησκον. Σιγηλαὶ δὲ αἱ πάνσεμνοι μορφαὶ τοῦ πανθέου τῆς Ἑλλάδος ἠτένιζον πρὸς τὸν ἐρημούμενον χῶρον ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν ἀετωμάτων τῶν ναῶν, ἀπὸ τῶν ὑπερηφάνων βάθρων τῶν ἀγαλμάτων, ἀπὸ τῶν καλλιμαρμάρων στοῶν, ἀπὸ παντός ἱεροῦ· εἶδους τοῦ περιβόλου τῆς Ἀλτεως.

Ζοφῶδες σκότος ἐπεκάθησεν ἑκτοτε ἐπὶ τῶν θυμαστῶν ἐκείνων τόπων, ὧν τὴν μακροχρόνιον ἱστορίαν μυστηριωδῶς ψιθυρίζει ἀκόμη τὸ βαθὺ τοῦ παρχαρέοντος Ἀλφειοῦ

ρεῦμα μόνον καὶ τοῦ Κλαδέου τὸ ἤρεμον νῆμα καὶ τὰ πυκνὰ φυλλώματα τοῦ βαθυσκέιου ἄλσους τοῦ Κρονίου.

Τὰ σεμνώματα τῶν ἀθανάτων τῆς Ἑλλάδος θεῶν ἐκρύβην τὰ ἱερὰ αὐτῶν πρόσωπα εἰς τὴν γῆν καὶ οἱ μόνον ἀμίναντο ἀπὸ τοσαύτης βεβηλώσεως μέιναντες, οἱ ἀείζωοι τῆς χώρας πεταμοί, τῶν θεῶν οἱ παλαιότατοι συγγενεῖς καὶ ὁμαιόμενες ἐπεμελήθησαν μετὰ τρυφερᾶς στοργῆς νὰ κρύψωσιν εἰς βαθύν, ἀφανῆ ἀπὸ τῶν ὁμμάτων πικρῶν ἐχθρῶν τάφον τὰ παντοιοτρόπως αἰκισθέντα ἐκείνων σώματα.

Ἀνωθεν μόνον ἡ πεφιλημένη γῆ ἐστέναζεν αἰῶνας μακρούς, ἀναμένουσα

εὖτ' ἂν θρασυμάχανος ἐλθὼν

Ἡρακλῆς, σεμνὸν θάλας Ἀλκαῖδαν, πατρί ἑορτάν τε κτίσῃ πλειστόμυβρον τεθμόν τε μέγιστον ἀέθλων.

Καὶ ὁ Ἡρακλῆς ἦλθεν. Ὅταν οἱ φθονεροὶ ὀφθαλμοὶ ἀπέστησαν καὶ ὁ χρόνος τῆς φοβερᾶς δοκιμασίας παρῆλθεν, ἐνεφανίσθη ὁ νέος Ἡρακλῆς, οὐχὶ ὁ θρασυμήχανος, ὁ τὴν λεοντὴν περιβεβλημένος καὶ τὸ βόπαλον φέρων Ἀλκείδης, ἀλλ' ὁ ἥρως ὁ μετὰ τῶν Μουσῶν ἐν τῷ Ὀλύμπῳ ἀναστρεφόμενος καὶ ὑπὸ τοὺς ἦχους τῆς περικαλλοῦς τοῦ Ἀπόλλωνος φόρμιγγος τερπόμενος.

Εἶνε ἀνάγκη νὰ εἰπώμεν ὅτι ὁ νέος οὗτος Ἡρακλῆς, ὅστις ὡς σφριγῶν νεανίας ἐπάτει τῆς μόλις ἀπελευθερωθείσης Ἑλλάδος τὸ ἔδαφος, ζητῶν ἐν αὐτῇ τότε τῆς ἀρετῆς τὴν ὁδόν, ὁ ἐν τῷ τέρματι τοῦ σταδίου νῦν ἀποθεοῦμενος ἥρως εἶνε ὁ Κούρτιος;

Τὸ 1837 εὐμενὴς τύχη ὠδήγει εἰς τὴν χώραν τῶν πόθων του τὸν νεαρὸν ἐπιστήμονα παρὰ τὸ πλεῖρον τοῦ ἐμπνευσμένου ποιητοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ φίλου τῆς παιδικῆς του ἡλικίας, τοῦ Ἐμμανουὴλ Γκαϊμπέλ. Εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ φιλοσόφου Μπράνδης, διδασκάλου τοῦ πλήρους ἐλπίδων νεαροῦ βασιλέως τῆς Ἑλλάδος, συνητήθησαν ἐν Ἀθήναις. Ὁ φιλόσοφος, ὁ ἱστορικός καὶ ὁ ποιητὴς ἐτρέφοντο ἐκ τοῦ θυμασμοῦ καὶ τοῦ ἔρωτος πρὸς τὴν ἀναγεννωμένην ἡμῶν πατρίδα, μεστὴν ἔτι βώμης νεανικῆς καὶ ἀπαστράπτουσιν τὸ κάλλος τῆς χρυσῆς ἐλπίδος. «Τώρα μόλις ἀναγνωρίζω τὴν ἀξίαν σας, ὦ ἀρχαῖοι, ἀφότου ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ σας ἐδάφους βαδίζω· ζῶσα παρὰ τὸ πλεῖρόν μου παρέρχεται ἡ σεπτὴ χορεία πεφιλημένων προσώπων». Οὕτως ἐβῆλλον ὁμοῦ τότε οἱ νεαροὶ φίλοι ὁμοῦ, ὁ ἐνθους ἐρευνητὴς τῆς Ἑλλάδος καὶ ὁ ἐμπνευσμένος αὐτῆς ποιητὴς. Ποιητὴς ἦτο καὶ ὁ Κούρτιος καὶ τῶν Μουσῶν ἡ χάρις καὶ ἀγλαΐα δὲν ἐγκατέλιπε ποτὲ πλέον ἑκτοτε τὸν τετιμημένον αὐτῶν φίλον. Τὸ «ἀπερίγραπτον θέληγτρον», ὅπερ κατὰ τὴν ἰδίαν ὁμολογίαν ἐπροξένησε πάντοτε εἰς τὸν εὐκλεῆ ἄνδρα ἢ μετὰ τῶν λιθίνων μνημείων καὶ γραπτῶν παραδόσεων τῆς Ἑλλάδος ἀναστροφή, λέξις ἥς τὸ βάθος δύναται νὰ ἐννοήσῃ μόνον ἐκεῖνος, ὅστις ἀπλήστως ἐγείθη τῶν ἀπεριγράπτου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Διπλή Ψυχή, ποίημα υπό Κωστή Παλαμά.
Τὸ Ὀκταήμερον, ὑπὸ Γρ. Ξ.
Ἑθνικαὶ ὕβρεις, ὑπὸ Σπυρ. Π. Λάμπρου.
Ἑρνέστος Κούρτιος, ὑπὸ Γεωρ. Σωτηριάδου.
Ὁ Χρυσόκαρδος, διήγημα Ἐδγάρδου Πόου
(μετ' εἰκόνων), μετάφρασις Ἑμμανουὴλ Ροῖδου.
Λέοντος ἀνατροφή (μῦθος Κριλῶφ), μετάφρα-
σις Π. Α. Ἀξιώτου.

Μικρὰ Διάφορα.—Χρονικά.
Ζητήματα καὶ Ἐρωτήσεις.
Ἡ Ἀλληλογραφία μας.
Ἑρνέστος Κούρτιος.—Τὸ ἐν Ὀ-
λυμπίᾳ Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον (εἰ-
κόνας).

Εἰς τὸ προδεχέας : Διαγωνισμὸς
Διηγήματος, Κρίσις τῆς ἀγωνοδίκου
ἐπιτροπῆς, ὑπὸ Ἀρ. Π. Κουρτίδου,
εἰσηγητοῦ. — Ὀνειρον Μεσονυχτίου
(τὸ κάλλιστον τῶν εἰς τὸν διαγωνι-
σμὸν ὑποβληθέντων διηγημάτων).—
Τὸ Παλάτι, ποίημα ὑπὸ Ι. Ψυχά-
ρη κτλ.

Θελγήτρου λόγων τοῦ Κουρτίου,
εἶνε ἡ πιστὴ ἐκδήλωσις τοῦ βα-
θυτάτου, εἰλικρινεστάτου αἰσθή-
ματος τοῦ ἐμπνευσμένου σοφοῦ.

Μακρὰ ἔτη ἔκτοτε παρήλθον.
Τὴν Ἑλλάδα πάλιν ἐγκατέλιπε
καὶ τὴν Ἑλλάδα πάλιν ἐπεσκέ-
φθη ὁ ἀνδρωθεὶς πλέον ἐπιστήμων.
Ὁ νεαρὸς διδάσκαλος τῶν τέκνων
ἐνὸς φιλοσόφου Γερμανοῦ ἐν Ἀ-
θήναις ἐγένετο διδάσκαλος καὶ
παιδαγωγὸς τοῦ εὐγενοῦς ἐκείνου
βασιλικῷ πρίγκηπος τῆς Πρω-
σίας, ὃν ὁ γερμανικὸς λαὸς περι-
παθῶς ἠγάπησεν ὡς τὸν προσ-
φιλεῖ του Κρόνπριντε, ἀλλ' ὀλί-
γον μόνον ἐχάρη ὡς τὸν λατρεύ-
μενον αὐτοκράτορά του. Καὶ ποία περι-
στασις ἠνύνησε τὸν Κούρτιον ἵνα τὴν ὕψι-
λὴν ταύτην βαθμίδα κατὰ τὸν ἔνδοξον βίον
τοῦ ἀνέλθῃ! Ὁ νεαρὸς ἐπιστήμων, ὕψι-
γητὴς νῦν κατὰ τὸ ἔτος 1843, ὡμίλει ἐν
τῇ Μουσικῇ Ἀκαδημίᾳ τοῦ Βερολίνου περὶ
τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν. Ἡ ἀπα-
ράμιλλος εὐγλωττία καὶ ἡ γοητεία τῶν
λόγων τοῦ ποιητοῦ ἀρχαιολόγου ἀνέπρα-
σαν τὸ ἀκροατήριον. Ἡ πριγκίπισσα τότε
καὶ μετὰ ταῦτα αὐτοκράτειρα Αὐγούστα,
ἡ σύζυγος τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου
τοῦ Α' εὗρισκετο μετὰ τὸν ἀκροατήριον
ἐκείνου. Ὀλίγας ἡμέρας μετὰ ταῦτα ὁ
υἱὸς τῆς ἡτο ὁ μαθητὴς τοῦ Κουρτίου.

Ὁ Κούρτιος δὲν εἰδίδασκε μόνον, ἀλλ'
ἐνέπνεεν, ὡς δὲν γράφει ἀπλῶς, ἀλλὰ γοη-
τεῖται. Ἐργήτευσεν καὶ τὸν ἐπιδεικτικὸν τῶν
εὐγενεστάτων αἰσθημάτων βασιλικὸν μα-

θητὴν του. Τὸ 1853 ὡμίλει περὶ τῆς
Ὀλυμπίας καὶ ἠλέκτριζεν αὐτὸν πρὸς τὸ
μέγα ἔργον, ὅπερ τὸ 1875 βουλῇ τοῦ πε-
ρικλεοῦς διδασκάλου καὶ ἐπινεύσει τοῦ
ἐπιφανοῦς μαθητοῦ ἡ ἠνωμένη καὶ ἐνδοξος
γερμανικὴ πατρίς ἐπετέλεσε.

Δεκαπέντε ἀκριβῶς αἰῶνες παρήλθον,
ἀφ' οὗτο ὁ τελευταῖος Ὀλυμπιονίκης τῆς δια-
κοσιοστῆς ἐννενηκοστῆς τρίτης Ὀλυμπιάδος
ἀπεχαιρέτιζε μὲ ὀκρυθρέκτους ὀφθαλμοὺς
τὴν ἀπορφανισθεῖσαν Ἀλτιν. Τὸ πῦρ ἐσθέσθη
ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ μειλιχίου πατρὸς τῶν
ἀνθρώπων καὶ τῶν θεῶν καὶ ναὸς ἄτεχνος
τοῦ θεοῦ τῆς ἀνακκινιζομένης ἅμα καὶ βα-
ραθρομένης ἀνθρωπότητος ἠγείρετο ὀλίγον
ἄπωθεν τοῦ πανσεβάστου καὶ μεγαλοπρε-
ποῦς ἱεροῦ τοῦ πάλαι Διός. Εἶτα σιγή,

λατρεύουσα σε ἀνιστῶσι τὴν εἰκόνα σου
ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἔδους, ὅπου περὶ σε ὕψικα-
ρῆνοι ἴστανται ἔτι ἀπὸ τοῦ τάφου τῶν
ἀνελθοῦσαι αἱ ἀθάνατοι μορφαὶ τῶν θεῶν
τῆς χώρας, ἣν βαθύτατα ἠγάπησες καὶ
ἐλάτρευες. Ἀς λάμπῃ ἀφθιτον μετὰ τοῦ
κλέους αὐτῶν καὶ τὸ σὸν κλέος

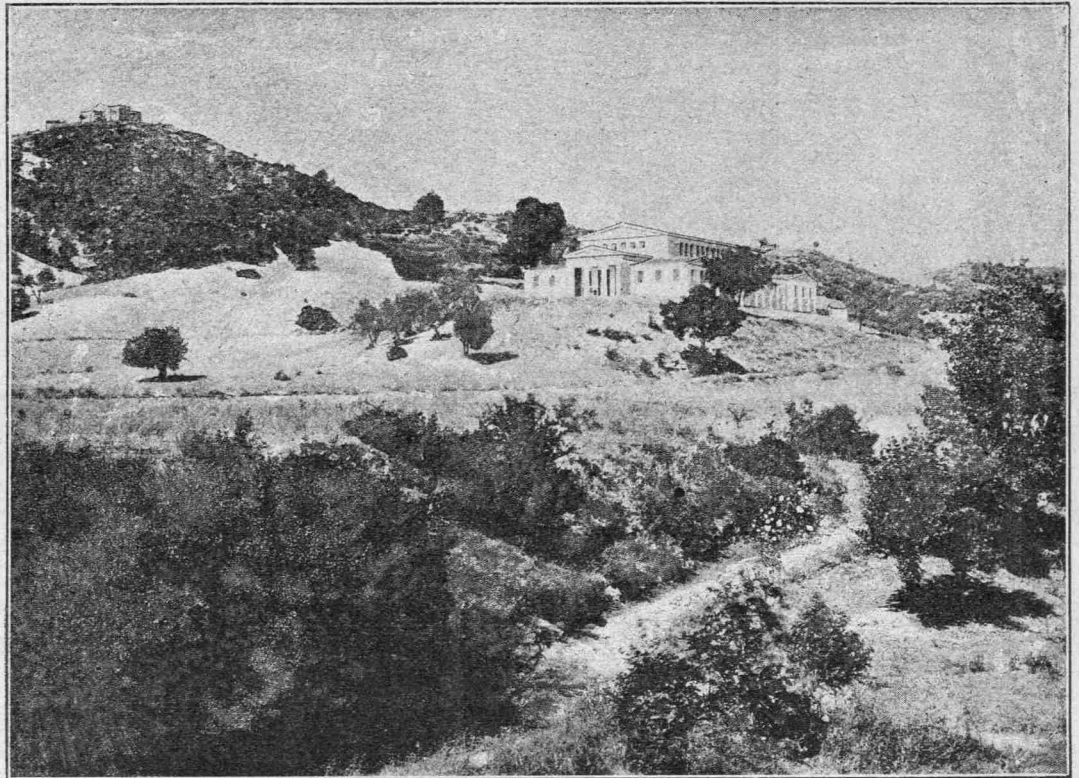
ἐν εὐάνορι Λυδοῦ Πέλοπος ἀποικίᾳ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΩΤΗΡΙΑΔΗΣ

Ο ΧΡΥΣΟΚΑΡΑΒΟΣ¹

Διήγημα Ἐδγάρδου Πόου.—Μετάφρ. Ε. Α. Ροῖδου.

— Ἀριθμοὺς ; ἠρώτησα μὴ ἐννοῶν.
— Μάλιστα ἀριθμοὺς καὶ ἄλλα παρα-

Τὸ ἐν Ὀλυμπίᾳ Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον
(ὅπου ἐστῆθη ἡ προτομή τοῦ Κουρτίου)

ἄλθρος, θάνατος — ὅτε καὶ πάλιν ἐπὶ τοῦ
αὐτοῦ ἱεροῦ ἔδωκε, παρὰ τὰ τετιμημένα,
πάντοτε νεάζοντα, τὴν ἀρχαίαν δόξαν ἐν
πάσῃ τῇ λαμπρότητι αὐτῆς ἀνακαλοῦντα
λείψαντα τῶν ἱερῶν τῆς Ἀλτεως, συνέρρευ-
σαν οἱ πανέλληνες οἱ ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος
καὶ οἱ ἀπὸ τῆς οἰκουμένης τῆς ἐν πνεύματι
ἐλληνικῆς, ἵνα στέψωσι στεφάνῳ κοτίνου
τὸν πρῶτον Ὀλυμπιονίκην τῶν νέων Ὀ-
λυμπιάδων.

Ἡ διακοσιοστὴ ἐννενηκοστὴ καὶ τε-
τάρτη Ὀλυμπιάς, ἐν ἣ « Ἑρνέστος Κούρ-
τιος ἐνίκη » ἤχθη πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν παρὰ
τὴν μάρτυρα τῶν αἰώνων, τὴν ἡλίβητον
πέτρην τοῦ ὕψηλου Κρονίου ἐν θεάταις χι-
λιάσι τῶν Ἑλλήνων καὶ τοῖς πρεσβυτοῖς
πάντων σχεδὸν τῶν μεγάλων τῆς Ἑσπε-
ρίας ἐθνῶν. Χαῖρε, Ὀλυμπιονίκα ! ἡ πα-
τρίς σου σεμνυνόμενη ἐπὶ σοὶ καὶ ἡ Ἑλλὰς

ξένα σημάδια ἐπάνω εἰς μίαν μαύρην
πλάκα. Ἦρχισα
νὰ φοβεῖμαι. Ἐχω
πάντοτε τὸ ῥαβδί
ἐπάνω μου. Προ-
χθές ὅμως μοῦ ἔφυ-
γε πρὶν ἔξημερώσῃ
καὶ ἔμεινεν ἔξω
ὅλην τὴν ἡμέραν. Εἶχα κόψει ἓνα χονδρὸ
κλαδί διὰ νὰ τὸν δαίρω εἰς τὴν ἐπιστροφήν
μου, ἀλλ' ἐφαίνετο τόσο δυστυχής, ὅπου
τὸν ἐλυπήθην.

— Καλὰ ἔκαμες νὰ τὸν λυπηθῇς. Ἀλλὰ
δὲν ἔχεις καμμίαν ὑπόψιν περὶ τῆς ἀφορ-
μῆς τῆς ἀσθενείας του ἢ τοῦλάχιστον τῆς
ἀλλαγῆς τῆς συμπεριφορᾶς του ; Μήπως

¹ Ἴδε σελ. 125.

σας συνέβη τίποτε δυσάρεστον, ἀφ' ὅτου δὲν σας εἶδα ;

— "Ὁχι, κύριε δὲν μάς συνέβη τίποτε δυσάρεστον ἀφ' ὅτου ἤλθετε, ἀλλ' ὀλίγην ὥραν πρὶν ἔλθετε.

— Καὶ πάλιν δὲν ἐννοῶ τί θέλεις νὰ εἰπῇς.

— Ἐννοῶ τὸν κάραβον. Αὐτὸς πταίει.

— Ποῖος, ὁ χρυσοκάραβος ;

— Μάλιστα, ὁ χρυσοκάραβος, εἶμαι βέβαιος ὅτι ἐδάγκασε τὸν ἀφέντην μου κἄπου εἰς τὸ κεφάλι.

— Καὶ διατὶ πιστεύεις ὅτι ἐδάγκασεν τὸν ἀφέντην σου εἰς τὸ κεφάλι ; Τοῦτο εἶνε ἀδύνατον.

— Διατὶ ἀδύνατον, ἀφοῦ ὁ κάραβος ἔχει στόμα καὶ ὁ ἀφέντης μου κεφάλι ; Δὲν ἔτυχε ποτε νὰ ἴδω κάραβον τὸσον ἄγριον. Τὸν εἶχε πιᾶσει πρῶτος ὁ ἀφέντης μου, ἀλλὰ τοῦ ἔφυγεν. Ὑποθέτω ὅτι τότε τὸν ἐδάγκασεν. Ἐγὼ ἐφοβούμην ν' ἀγρίξω αὐτὸ τὸ μακρὸν μὲ τὰ χέρια γυμνά. Ἐμάζευσά λοιπὸν ἓνα κομμάτι χαρτὶ καὶ μὲ αὐτὸ τὸν ἔπιασα καὶ τὸν ἐτύλιξα μέσα.

— Ὑποθέτεις λοιπὸν ὅτι ἡ ἀρρώστια τοῦ ἀφέντη σου προέρχεται ἀπὸ τὸ δάγκωμα τοῦ καράβου ;

— Δὲν τὸ ὑποθέτω, τὸ ἤξεύρω θετικῶς. Διατὶ ἄλλο νὰ ὀνειρεύεται πάντοτε χρυσάφια καὶ θησαυροὺς παρὰ διότι τὸν ἐδάγκασεν ὁ χρυσὸς κάραβος ;

— Ἀλλὰ πῶς γνωρίζεις ὅτι ὀνειρεύεται θησαυροὺς ;

— Τὸ ἤξεύρω διότι παρχαλαεῖ ὅταν κοιμᾶται.

— Ἐνδέχεται νὰ ἔχῃς δίκαιον. Ἀλλὰ πῶς ἔτυχεν νὰ ἔλθῃς σήμερον νὰ μ' ἐπισκεφθῇς ; Μήπως ἔχεις τίποτε νὰ μὲ εἰπῇς ἐκ μέρους τοῦ κυρίου σου.

— "Ὁχι, ἀλλὰ νὰ σας δώσω αὐτὸ τὸ γράμμα του.

Ἡ ἐπιστολὴ περιεῖχε τὰ ἐξῆς :

Ἀγαπητὲ φίλε,

Διατὶ ἔμεινες τὸσον καιρὸν χωρὶς νὰ ἔλθῃς νὰ μὲ ἴδῃς ; Ἐλπίζω ὅτι δὲν ἐθύμωσες διότι ἔτυχε νὰ μὴ ἔχω διαθέσιν κατὰ τὴν τελευταίαν σου ἐπισκεψιν. Τοῦτο θὰ ἦτο παιδαριῶδες. Ἐκτοτε μοῦ συνέβη κατὰ τὸ ὅποιον μὲ ἀνησυχεῖ. Ἐπιθυμῶ νὰ σὲ ὁμιλήσω. Δὲν ἤξεύρω ὅμως ἀκόμη ἂν θ' ἀποφασίσω νὰ σὲ τὸ εἰπῶ. Εἶνε μερικαὶ ἡμέραι ὅπου δὲν αἰσθάνομαι καλὰ. Ὁ Δίας κατήντησεν ἀνυπόφορος μὲ τὰς ἀνησυχίας καὶ τὰς περιποιήσεις του. Πρὸ τριῶν ἡμερῶν ὀλίγον ἔλειψε νὰ μὲ δεῖρῃ, διότι ἐδραπέτευσα καὶ ἐπέρασα τὴν ἡμέραν πλανώμενος εἰς τὰ ἀντικρὺ τῆς νήσου ὁδῶν. Ἄν δὲν ὑπάρχῃ ἀνυπερβλήτων πρόσκομμα, σὲ παρακαλῶ νὰ ἔλθῃς ἀπόψε μαζί με τὸν μαῦρόν μου. Πρόκειται περὶ ὑποθέσεως σπουδαιότητος.

Ὅλος σὸς

Γουλιέλμος Λεγρᾶν.

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη μὲ ἀνησυχῆσε διὰ τὸν λόγον ὅτι τὸ ὕψος αὐτῆς ἦτο ἐντελὲς διάφορον τοῦ συνήθους τοῦ Λεγρᾶν. Τὶ τάχα ὀνειρεύετο, ὑπὸ ποίας κατεῖχετο νέας μονομανίας καὶ ποίαν ἡδύνατο νὰ ἔχῃ σπουδαιότητα ὑπόθεσιν εἰς τὴν ἐρημόνησον Σουλιθάν ; Αἱ ὑποψίαι τοῦ μαύρου

δὲν μοῦ ἐφάνιντο ὅπως ἀβάσιμοι καὶ ἤρχισα νὰ φοβούμαι ὅτι ἡ ἐπίμονος καταδρομὴ τῆς τύχης ἐσυγχίσσε τὰς φρένας τοῦ δυστυχικοῦ φίλου μου. Ὅπως δὴποτε ἐθεώρησα καθήκόν μου νὰ σπεύσω πρὸς αὐτόν.

Εἰς τὸ βάθος τοῦ ἀκατίου διὰ τοῦ ὁποίου ἐμέλλομεν νὰ μεταβῶμεν εἰς Σουλιθάν παρητήρησα ἐν ὁρέπανον καὶ τρεῖς σκαπᾶνας κινουργεῖς.

— Τί εἶνε αὐτά ; ἠρώτησα τὸν Δία.

— Αὐτὰ εἶνε ἓνα ὁρεπᾶνι καὶ τρεῖς λίθοι.

— Αὐτὸ τὸ βλέπω. Ἀλλὰ τί τὰ θέλεις ;

— Ὁ ἀφέντης Μπίλιος μοῦ παράγγειλε νὰ τ' ἀγοράσω. Τὰ ἐπλήρωσα πολὺ ἀκριβᾶ. Κρίμα τὰ τόσα χρήματα.

— Καὶ δὲν ἤξεύρεις τί τὰ θέλει ;

— Δὲν ἤξεύρω τίποτε καὶ πολὺ φοβούμαι ὅτι οὔτε ὁ ἀφέντης μου ἤξεύρει τί θέλει. Τὰ πταίει ὅλα ὁ κάραβος.

Ἀπελπισθεὶς ν' ἀκούσω ἄλλο τι λογικώτερον ἀπὸ τὸν μαῦρον, ὁ ὁποῖος ἐφάνετο παθὼν κρᾶθοςφίαν, ἐσιώπησα μέχρις οὗ ἐπεβιβασθῆμεν τοῦ ἀκατίου καὶ ἀπεπλεύσαμεν εἰς τὴν νῆσον.

Ἐφθάσαμεν εἰς τὴν καλύβην περὶ τὰς τρεῖς τὸ ἀπόγευμα. Ὁ Λεγρᾶν μάς ἐπερίμενεν μὲ ἀνυπόμονησιν καὶ ἐσφίξε τὴν χεῖρά μου σπασμωδικῶς. Ἡ ὠχρότης τοῦ προσώπου καὶ ἡ ἔκτακτος λάμψις τῶν ὀφθαλμῶν του ἠξήσαν τὴν ἀνησυχίαν μου. Ἀφοῦ ἐπληροφορήθην περὶ τῆς υγείας του, μὴ εὐρίσκων ἄλλο νὰ τοῦ εἰπῶ τὸν ἠρώτησα ἂν τοῦ ἐπέστρεψε τὸν κάραβον ὁ ὑπολοχαγός.

— Ἐστειλα νὰ τὸν πάρω τὴν ἄλλην ἡμέραν τὸ πρωῒ, ἀπήντησεν ἐρυθρῶν καὶ δὲν θὰ χωρισθῶ πλέον ἀπὸ αὐτόν. Ἐξέυρεις ὅτι ὁ Δίας εἶχε δίκαιον εἰς ὅσα μάς ἔλεγε περὶ αὐτοῦ ;

— Κατὰ τι εἶχε δίκαιον ; ἠρώτησα κατεχόμενος ὑπὸ ἀπαισίῳ προαισθήματος. — Εἶχε δίκαιον νὰ πιστεύῃ ὅτι ἦτο χρυσός. Ὁ κάραβος οὗτος εἶναι προσωρισμένος νὰ μὲ κάμῃ πάλιν πλούσιον. Ἀφοῦ ἡ τύχη ἠϊόδοκησε νὰ μου τὸν χαρίσῃ, πρέπει νὰ τὸν μεταχειρισθῶ διὰ ν' ἀνεύρω τὸ χρυσίον τοῦ ὁποίου εἶναι ἐμβλημα. Δία, φέρε μου τὸν κάραβον.

— Τὸν κάραβον, ἀφέντη ; Δὲν θέλω νὰ ἔχω νὰ κάμω τίποτε μαζί του. Διατὶ δὲν τὸν πέρνετε ὁ ἴδιος ;

Ὁ Λεγρᾶν ἐσηκώθη τότε μὲ πολλὴν σεβασρότητα καὶ ὑπῆγε νὰ λάβῃ τὸ ἔντομον ἀπὸ τὴν τράπεζαν ἐπὶ τῆς ὑπόκειας τὸ εἶχε καταθέσει ὑπὸ ὕλινον κώδωνα. Ὁ κάραβος ἐκεῖνος ἦτο ἀληθῶς ἐξάίσιος μὲ τὰς τρεῖς μαύρας του κηλίδας καὶ τὰ κατὰ

χρυσὰ πτερὰ του, καὶ τὸσον βαρὺς, ὥστε εὐεξήγητος ἦτο ἡ ἀπάτη τοῦ μαύρου πιστεύοντος αὐτὸν ὀλόχρυσον καὶ ὄχι χρυσωμένον. Τὸ νὰ συμμερίζεται ὅμως τὴν γνώμην ταύτην καὶ ὁ κ. Λεγρᾶν, τοῦτο ἦτο αἰνιγματὸς τοῦ ὁποίου δὲν ἠδυνάμην νὰ εὕρω τὴν λύσιν.

— Ἐστειλα τὸν μαῦρον νὰ σὲ κρᾶξῃ, ἐξηκολούθησε μετὰ τῆς αὐτῆς σεβασρότητος, διὰ νὰ σὲ ζητήσω τὰς συμβουλὰς καὶ τὴν βοήθειάν σου πρὸς κατὰκτησιν τοῦ θησαυροῦ, τὸν ὁποῖον μοῦ ἀνήγγειλεν ἡ Θεῖα Πρόνοια διὰ τοῦ καράβου. . .

— Ἀγαπητὲ μου Λεγρᾶν, ἀνεφώνησα μὴ θέλων ν' ἀκούσω περισσότερα, φοβούμαι ὅτι εἶσαι ἄρρωστος καὶ καλὰ θὰ ἔκαμνες νὰ φυλαχθῇς. Πήγαίνε νὰ ἡσυχάσῃς. Θὰ μείνω ἐδῶ μερικὰς ἡμέρας μέχρις οὗ ἀναλάβῃς. Ἐχεις πυρετὸν καὶ. . .

— Ἐξέτασε τὸν σφυγμὸν μου, μὲ εἶπε τείνων τὸν βραχίονα.

Παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν ὁ σφυγμὸς τοῦ ἦτο κανονικώτατος.

— Ἀλλ' ἐνδέχεται, ἀπεκρίθην, νὰ ἦσαι ἄρρωστος χωρὶς νὰ ἔχῃς πυρετόν. Συγχώρησέ με ἀπόψε νὰ κάμω τὸν ἱατρὸν καὶ νὰ σὲ στείλω νὰ ἡσυχάσῃς. Αὖριον. . .

— Σὲ βεβαιῶ καὶ πάλιν ὅτι εἶμαι ὑγιέστατος, ὅσον τουλάχιστον τὸ συγχωρ εἴη ἡθικὴ ἐξάψις ὑπὸ τῆς ὁποίας κατέχομαι. Ταύτην μόνον πρέπει νὰ μὲ βοηθήσῃς νὰ πρᾶνῶ.

— Καὶ τί πρέπει νὰ κάμω ;

— Πολὺ εὐκόλῳ πράγμα. Θὰ ἐξέλθω μετ' ὀλίγον μαζί με τὸν Δία εἰς ἐκδρομὴν εἰς τοὺς ἀντικρὺ τῆς νήσου λόφους καὶ ἔχω ἀνάγκην τῆς βοηθείας ἀνθρώπου τῆς ἀπολύτου ἐμπιστοσύνης μου. Ἀλλὸν παρὰ σὲ δὲν γνωρίζω. Εἴτε ἐπιτύχῃ εἴτε ἀποτύχῃ ὁ σκοπὸς τῆς ἐκδρομῆς ταύτης εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἡσυχάσω.

— Εἶμαι πρόθυμος νὰ κάμω πρὸς χάριν σου ὅ,τι θέλεις. Ἀλλ' εἶπέ με, μήπως ἡ ἐκδρομὴ αὕτη ἔχει σχέσιν μὲ αὐτόν τὸ καταραμένον χρυσοκάραβον ;

— Βεβαίως.

— Τότε μὲ κακοφαίνεται, ἀλλὰ δὲν θεωρῶ πρεπον νὰ λάβω μέρος εἰς τοιαύτην ἀνόητον ἐπιχείρησιν.

— Τοῦτο μὲ λυπεῖ, διότι θ' ἀναγκασθῶ νὰ ὑπάγω μόνος μαζί με τὸν μαῦρον.

— Μόνοι σας ! Ἀλλ' εἶσαι, φίλε μου, τρελλός. Καὶ πόσον θὰ διαρκέσῃ ἡ ἀπουσία σας ;

— Πιθανῶς ὅλην τὴν νύκτα. Θ' ἀναχωρήσωμεν ἀμέσως καὶ θὰ εἴμεθα ἐδῶ πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου.

— Δύνασαι τουλάχιστον νὰ μὲ δώσῃς τὸν λόγον τῆς τιμῆς σου ὅτι, ἀφοῦ τελειώσῃ ὅπως δὴποτε αὕτη ἡ ὑπόθεσις τοῦ καράβου, θὰ ἐπιστρέψῃς ἔπειτα ἐδῶ καὶ θὰ κάμῃς ὅτι σὲ εἶπω ὡς νὰ ἦμην ἱατρός ;

— Σὲ τὸ ὑπόσχομαι. Ἀλλ' ἂς ἀναχωρήσωμεν, διότι δὲν μάς περισσεύει καιρὸς. Ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦτον ἔστερξα νὰ συνοδεύσω τὸν φίλον μου μετὰ τινος βραχυ-